

(Hekayə)

Cəbi uzaqdan paşalara oxşayır, yaxından qərrib adama. Səsi elə bil sınıq tərəzidir.

Sözlər üstündə atılıb düşür. Omrü həsir palaz kimi deşik-deşikdir. Əslİ içinə çöküb, gözə dəyən qovuş kimi quruca dərisidir. Əlini bıçaq kəsəndə yarasından saman görünür. cəbi dərinədir, gərək qazıb eşiyə çıxarasan. Onu görməyəndə danırıram. Görəndədə bilmirəm nədən danışım. cəbinin peşəsi susmaqdi. Danışsan da qulaq asan deyil, hərdən içi səssizlikdən qorxanda sözlərin özü cəbinin boğazından eşiyə tökülür. Bu onun danışmağıdır. Bir dəfə cəbi popirosunu qaranlıq ağzından çıxarıb özü kimi arıq sözləri tüstüyə bükdü.

"Kənd yolunda bir möcüzə var, o yola baxırsan gözünü aparır. Qeybdən gözləmədiyin, unudulmuş, itik bir adamın döndüyünü görürsən. Kənd yolun Arzunu gözdə qoymur. Şəhər yolları qıfıllıdır.

Sərhədlər qəddardır. Göy yolu vardı. Su yolu heçə külək təkləmədi. Haqq bizim bu dar kənd yollarında".

Cəbi kənd adamıdır. Onun sevinci də kədəri də hava kimi tez dəyişəndi. Ayağı oturmağa, gözü baxmağa. İllərdi beləcə yol kənarında oturub kimisə gözləyir. Babam deyir cəbi şəhərdən qağıdandan belə olub. Əvvəl elə bildik arvad- uşağını gözləyir.

Əhli- əyali gəlib gedəndən sonra çoxlu borca yozduq. Yenə yanıldıq. Lap axırda qərara gəldik ki, bənd olmayaq. Oz işidir, qoy oturub gözləsin. Odur, budur cəbi kimisə gözləyir. O məni heç vaxt yanından qovmur. Saatlarla

üzbəüz oturub susuruq. Hərdən- hərdən şəhərdə yaşayan məşhur adamların yerinə vəzifədə işləyib- işləməməsini məndən xəbər alır. Bildiy-im sualı cavabsız qoymuram. Və hər cavabımla onun yaddaşını silkələmək istəyirəm ki, bəlkə fikrini dəyişib, bir işin qulpundan yapışa. Onu kənddə heç kəs sevmir. Nə pulu var toya gedə, nə sözü var yasa. Keçən ilin qışı axirətlə də üzlüşüb. Kəndin gödək mollasını gölə basıb boğandan bölgənin mollaları sözü bir yerə qoyub ki, cəbini öləndə onu basdırmasınlar, qoy qalıb murdar olsun. cəbi gödək molla- nın Allahla bəndələrinin arasını vurduğuna görə boğurmuş. Babam gücnən əlindən alıb. Əgər

Orxan
Fikrətoğlu

diyi hərbi komissar Qasimovun şairəne şəklini uca barının üstünə qoyub uşaqların hərəsinə bir daş verir. Sağ əlini yuxarı qaldıraraq alman dilində üçə qədər sayandan sonra "Pii!- qışqırır- Köpəkuşağı! Kənddə qoyun qalmaqdi".

Cəbinin güllə məktəbini keçmiş "gənc vətən pərvər" in so-raqı sonralar cəbhə bölgələrindən gəlir. Babamın baxçamızdan dərdiyi meyvələri hər axşam cəbiyə aparıram. O, meyvə dolu

Susuz hovuzun qumrusu

xurcunu alıb dizi üstə qoyur. Haçandan- haçana 'həl- soruşur- kənd xoroşo, şəhər?

- Kənd! -cavab verirəm. cəbi gülümsüyür.

- Yalan demə! Elə bilirsən mən heç nə görməmişəm! Yenə susuruq. Günəşin rəngi çəkiləndə cəbi köksünü ötürüb meyvələri bir- bir dəyəyə tərəf tulamazlayır.

Bir səhər babam sevinə- sevinə məni yuxudan qaldırdı: "Qalx!- dedi- on illik quru kötük çiçəkləyib". Bağçaya yüyürdüm. Quruyub qaysaq bağlamış kötüyün qarımış canından ağ- ağ çiçəklər qurtlamışdı.

Kötük gülümsəyən adama oxşayırdı.

Yenə axşamdır. Yol kənarında oturmuşuq. Mənəm, bir də cəbidir. Ona kötükdən danışmışam. Sevinib. Gözləri yola gülmür. Yağan yağış onun sevincinə dəyib cızıldayır. Qəfildən cəbi dikəldi.

Mən də yola boylanıram. Su arxasından şux yerli bir kişi bizə sarı gəlir. O, yağışı adlayıb dikə qalxanda üzü aydınca görünür. Gələn cəbinin özüdür. Qalxıb ona tərəf yüyürdük. Bizim cəbi gələn cəbiyə çatan kimi bir sille vurur. Sonra onlar qucaqlarırlar. cəbi göz yaşını boğa- bo-

ğa qayıtmış, cəbiyə! "Elə bildim sən də onlara qoşulub itəcək-sən!"- deyir- nə yaxşı qayıtdın, dünya yekədi axı, mehridə kəlkəldir. Durula- durula gəlirdim! Bildim ki, əvvəlinde olacaqsan! Əgər tapışa bildikdə deməli günahımızı bağışlayıblar! Nə yaxşı gözləyə bilmisən. Dünyaya düşməmişən! Həqiqət sözlə deyilmir, əsl ya-şamaq gözlə görünür.

Bizim cəbi işiq giləsinə oxşayır.

Uşumüz də yolun böyründəki ağ saç daş üstünə oturduq. Qarşımızda yoldur.

"O o yol mənimdir. O yolu ki, mən seçmişəm. Onu ancaq mən özüm geri qayıda bilərəm. Gedən gələne oxşamasa, gələni gözləyən tanımasa deməli yolunu nəyəsə qurban vermişən. Kimisə satmışan. Əgər yolu özün itirmisən heç kəs sənə yoluna ayaq basa bilməz. Heç böyük nöqtə də!- cəbidir. Uzun göyə oturub. Hər sözünün arxasına möç- tə kimi bir damcı yağış düşür.